

El poder de les paraules

A la ràdio, un dia qualsevol en un moment qualsevol, estava parlant un representant del Partit Nacionalista Basc i, en acomiadar-se amb un “agur”, la resta dels tertulians li varen contestar de la manera més natural. Un gest que si bé en el seu moment podia representar un símbol d'identitat nacionalista o de lluita contra l'opressió de l'estat espanyol, ara pot resultar graciós o diferenciador. Quina diferència a si t'acomiares amb un “adéu” en aquests moments! **Aquesta situació em va fer pensar en el poder que tenen les paraules, especialment el vincle entre el seu significat i el context històric en el qual es diuen.**

El poder de les paraules és importantíssim a nivell pedagògic. És molt important el que deim o com ho expressam. En aquest sentit, l'original proposta d'Esther Aranda de substituir la frase “No cridis” per “Parla en veu baixa”, que va influir notablement en l'actitud de l'alumnat en els passadissos d'un col·legi, demostra que les formes poden suggerir i condicionar conductes i mentalitats. Un altre exemple d'actualitat és l'auge de la marca MisterWonderful, una idea innovadora que positivitza missatges per millorar el nostre dia a dia en articles diversos com agendas, tasses o bolígrafs.

A nivell acadèmic, les paraules poden tenir dos significats: el significat denotatiu, que és el que descriu de forma objectiva; i el connotatiu, més subjectiu i de forta càrrega simbòlica. **És en la capacitat simbòlica quan les paraules adquireixen poder.** El que les paraules connoten i suggereixen possibiliten milers de significats; **d'aquí la responsabilitat que hem de tenir en el seu ús, doncs podem instar a continguts positius o negatius.** Hem de tenir en compte que el significat de les paraules mai és casual o arbitrari, i que el seu potencial sempre està en relació amb el context històric i ideològic d'ús. Veient la importància que tenen les paraules i el sentit que li donam, crec que hauríem de pensar abans de parlar i, fins i tot, meditar sobre la importància del que deim o pensam. **Doncs moltes vegades, i per més normalitzat que ens sembli el seu ús, el llenguatge pot estar condicionat per prejudicis racistes o sexistes.**

L'adjectiu “negre” ha adquirit un significat negatiu: “treballa com un negre”, “mà negra” o “diner negre”.

Tant els substantius “putada” com “conyàs” han pres un valor negatiu i les dues paraules tenen a veure amb el gènere femení quan existeixen paraules que es podrien usar amb el mateix significat: desastre, feina o mala jugada, en el primer mot, o rotllo, llauna, avorriment, tabarra o pesadesa, en el segon mot.

Expressions com “no em toquis els collons” per expressar desaprovació denoten un masclisme encobert que, fins i tot, s'usa per part del gènere femení quan existeixen expressions com “no em toquis els nassos” o “no em provoquis”, que serien més apropiades i menys opressives.

Aquesta anàlisi es pot titllar d'òbvia o de típica. Però, el que volem, és **proposar-vos un repte:** us animo a prendre-us un “kit-kat”, un espai, en el vostre dia a dia -conduint, en bus o passejant-, **i analitzar quines paraules o expressions emprau i quina**

opinió es poden endur les altres persones en sentir-vos. Podeu ofendre algú? Creis que podrieu començar a canviar aquesta expressió? Emprau aquestes paraules per herència o per quedar bé? **Som conscients que a vegades utilitzam expressions o un vocabulari de tall sexista i/o xenòfob?**

Si teniu interès a participar amb expressions que us vinguin a la ment o que siguin típiques de la vostra comunitat, **us deixem un correu de contacte marcos.casado@isf.es perquè ens feu arribar les vostres propostes i puguem convertir aquest article en una sèrie de fitxes amb el següent format:**

- EXPRESSIÓ O PARAULA
- TIPUS DE CONTEXT USAT
- EXEMPLES USATS
- ALTERNATIVES
- OPCIONAL: AFEGIR DIBUIXOS O FOTOGRAFIES

Procés: L'editor rebrà al correu la fitxa o article, li donarà forma i la retornarà. Quan tingui el vistiplau, es publicarà al web del Fòrum Comunicació, Educació i Ciutadania (<https://educomunica.isf.es>) i es difondrà a través de les xarxes socials del projecte i d'ESF Balears.

Finalitat: generar un material didàctic i pedagògic, “**El poder de les paraules**”, que pugui ajudar a millorar la nostra forma de parlar.

Que sigui un procés participatiu depèn de vosaltres. Us animam a participar-hi!!

Referències:

<http://elvasomediolleno.guru/consells/el-poder-de-les-paraules-pronuncia-el-que-vols-i-et-arribés-el-que-busques/>

<https://www.mrwonderfulshop.es/es/>

<http://dle.rae.es/srv/search?m=30&w=connotar>

<https://afrofeminas.com/2014/03/31/palabras-que-discriminan-racismo-en-el-lenguaje/>